

Orgoványi Anikó

Környezetvédelmi világnap - Guszti, a giliszta komposztál

Guszti, a giliszta a virágoskert puha földjében lakott családjával és barátaival. Boldogan rágcsálták a lehullott leveleket, elszáradt növényeket, s mindeközben úgy mászkáltak a földalatti járataikban, mint metrószerelvény az alagútban. Egyik nap azonban nagy baj történt. Megremegett a talaj körülöttük és beomlottak a járataik.

- *Égzakadás földindulás! Jaj nekünk, mi volt ez?* – kérdezgették ijedten egymástól.

Guszti még jóformán fel sem eszmélt, amikor emelkedni kezdett egy földdarabbal együtt, mintha liftezett volna. Hirtelen nagy világosság támadt körülötte, majd fejjel lefelé visszahuppant a talajra.

- *Szent vakondtúrás! Mi történik itt? Földrengés van?* – kérdezte szédülten.

Földrengésről persze szó sem volt, csupán Karcsi bácsi ásta fel a kertjét, hogy a palántáit kiültethesse a szabadba. Belevájta az ásóját jó mélyen a talajba, majd kiemelve visszaforgatta a földet, hogy ami eddig alul volt, az most felülre kerüljön, s levegőzzön.

- *Hohó, micsoda húsos giliszta! Jó lesz ebére az éhes fiókámnak!* – kiáltotta Robi, a feketerigó, aki ott sertepertélt Karcsi bácsi ásója körül, finom falatokra várva.
- *Segítség! Nem akarok madártáplálék lenni!* – kiáltotta rémülten Guszti és igyekezett gyorsan visszafúrni magát a talajba, de a rigó gyorsabb volt nála.

Éles csőrével felkapta, s már repült is vele a legközelebbi faágra, hogy felaprózza fiókáinak. Guszti nem adta könnyen az életét. Minden erejét beleadva tekergett, ficáncolt, míg végül sikerült kicsusszannia a rigó csőréből, és egy jól irányzott lendülettel fejest ugrott a komposztba. Ez a puha földdel és száraz levelekkel töltött, lécekből ácsolt láda, éppen a fa alatt állt. Guszti egy pillanat alatt befúrta magát a törmelék közé. Robi, a rigó csalódottan röppent a láda szélére. Egy darabig éles szemmel figyelt, de mivel nem észlelt több mozgást, feladta a keresést és újabb zsákmány után nézett.

A komposztláda lakói felfigyeltek a becsapódásra.

- *Odanézzetek! Új lakótársunk érkezett! Gyerünk, ismerkedjünk meg vele!* – biztatták egymást.
- *Jó napot kívánok! Bocsánat a zavarásért. Guszti vagyok, a földgiliszta. Egy rigó csőréből menekültem meg éppen.* – dadogta zavartan.
- *Szia Guszti! Üdvözlünk körünkben! Ne félj semmit, most már jó helyen vagy! Igaz, kemény munka vár rád, de ha szorgalmasan dolgozol, elnyered a jutalmadat.* – Biztatták a többiek.

- *Ez itt százlábú Zozó, az meg Szuszi, az ászkarák, én meg Katka vagyok, az atkalány. Olyan ez a hely, mint nyüzsgő gyár. Mindenkinek megvan a maga feladata. Hasznos baktériumokból van a legtöbb, meg olyan icipici gombákból, hogy szabad szemmel nem is lehet látni őket. Igaz, itt egyébként is sötét van, de így is mindenki tudja és teszi a dolgát.*
- *Nekem mi lesz a feladatom? – kérdezte Guszti.*
- *Az, hogy szellős járatokat készíts, miközben jókat falatozol az itteni finomságokból. Ezzel porhanyítod a talajt és hozzájárulsz a komposztéréséhez. Tudsz ennél jobb állást?*
- *Nem hangzik rosszul, de mire jó mindez? – kérdezte Guszti.*
- *A kész komposzttal Karcsi bácsi termékennyé varázsolja a kiskertjét. Ha feldolgozzuk a kerti hulladékot, akkor kevesebb lesz a szemét és nem kell eltüzelni. Így a levegőt sem füstöljük tele.*
- *Jól hangzik, de hogy kerülök haza innen?*
- *A komposzt sok emeletből áll, olyan, mint egy toronyház. Most a tetején vagyunk, ha jól teljesíted a feladatod, akkor mindig lejjebb léphetsz egy szinttel, ahol egyre finomabb rétegekbe érsz. Legalul van a kész, érett komposzt, s ott van a kijárat is. Azt elérve kiszabadulhatsz és hazatérhetsz a szeretteidhez, de ahhoz még nagyon sokat kell dolgozni, hogy ezt a szintet elérhesd.*
- *Mennyi idő kell ehhez? – kérdezte Guszti.*
- *A jó csapatmunka a titka mindennek. Vannak olyanok, akik éveket szöszmötölnek a feladattal, másoknak néhány hónap is elég.*
- *Vagy néhány hét! – kacsintott Zozó, a százlábú.*
- *Segítenétek nekem? Szeretnék minél előbb hazajutni. – Nézett kérdően Guszti újdonsült barátaira.*
- *Nagyon szívesen! – válaszolták kórusban.*
- *No, akkor lássunk munkához! – kiáltotta Guszti lelkesen. Minél hamarabb, annál jobb!*
- *Nézd, ez itt a barna szint, a száraz levelek és az aprított ágak szintje. – magyarázta Szuszi, az ászkarák.*
- *A következő pedig a zöld. – vette át a szót Zozó. - Ide kerül a levágott fű és a konyhai hulladék, még a tojáshéj is.*
- *Húzódjunk lejjebb, mert esik az eső! – javasolta Guszti!*
- *Ó, ez nem eső! – nevettek fel a többiek. - Karcsi bácsi időnként meglocsolja egy kicsit a komposztot, hogy ne száradjanak ki a rétegek.*

Ekkor valami kemény koppant Szuszi fején.

- *Ez meg mi volt?* - nézett fel ijedten.
- *Egy csont!* – kiáltott fel meglepetten Katka, az atkalány. *Ki dobhatta bele a komposztba? Karcsi bácsi sohasem tenne ilyet!*
- *Miaú! Visszaadnátok a csontomat? Véletlenül ejtettem a ládába, amikor Blöki felkergetett a fára.* – magyarázkodott Sámli, a macska.
- *Gyertek, segísetek kidobni ezt a csontot innen!* – hívta a többieket Katka.

Guszt, Szuszi, Zozó és Katka összefogódkodtak, és addig húzták, cibálták a csontot, amíg végül ki tudták tuszkolni a láda deszkái között.

- *Na végre! Nem való a csont meg a hús a komposztba. Megrontja a rendszert.* – magyarázta Gusztinak Katka.
- *Jobb helye is van nálam!* – köszönte meg hálásan a visszakapott csontot Sámli.

Guszt és barátai belevetették magukat a munkába. Éjt nappallá téve dolgoztak, hogy a kerti és konyhai hulladékot értékes termőfölddé, humusszá alakítsák.

Néhány hét múlva Guszt azon kapta magát, hogy már a láda legalsó rétegét furkálja. Egyik nap Karcsi bácsi hangját hallotta!

- *Nahát! Micsoda jó minőségű komposzt érlelődött a ládában. Még soha nem készült el ilyen gyorsan!* – mondta csodálkozva.

Fogott egy lapátot, és a láda aljából elkezdte a kész humuszt a virágoskertbe lapátolni. Százlábú Zozó, Szuszi, az ászkarák, és Katka, az atkalány odakiáltottak Gusztinak:

- *Itt a nagy pillanat! Gyorsan fúrd magad a kijárat közelébe!*

Guszt ügyesen elhelyezkedett az egyik kupacban, s nem kellett sokáig várnia, Karcsi bácsi ezt a kupacot is lapátra rakta, a benne gubbasztó gilisztagyerekkel együtt. Még annyi ideje volt, hogy visszakiáltson barátainak:

- *Köszönöm a segítséget! Nélkületek nem sikerülhetett volna!*

Nagy volt az öröm, amikor a virágoskert földjében Guszt összetalálkozott rég nem látott családjával, barátaival. Azóta is boldogan élnek, míg meg nem halnak.

A kertben pedig világraszólóan gyönyörű virágok nőnek, köszönhetően a komposztálóban érlelt, humuszos talajnak.